

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2023

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Liotuáinis

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Agus an scéim mharcála á léamh, ba chóir aird a thabhairt ar na pointí seo a leanas:

- Maidir le gach roinn den scrúdú, níor chóir a mheas nach féidir glacadh le haon fhreagra eile ach amháin na freagraí a thugtar ar an scéim mharcála. Is féidir glacadh le nathanna cainte, frásaí agus focail eile atá ar comhchiall leis na cinn atá ar fáil ar an scéim mharcála fhoilsithe chomh maith.
- Braitheann na mionsonraí a theastaíonn in aon fhreagra ar an gcomhthéacs agus ar an gcaoi a gcuirtear an cheist, agus ar an líon marcanna atá ar fáil don fhreagra ar an scrúdpháipéar. D'fhéadfadh riachtanais agus leithdháileadh na marcanna athrú ó bhliain go bliain, dá réir sin.
- Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.
- Mar riail ghinearálta, más ann d'amhras faoi bhailíocht aon fhreagra, ní mór do scrúdaitheoirí dul i gcomhairle lena scrúdaitheoir comhairleach sula mbronnar marcanna.

Nótaí mínithe a úsáidtear sa mharcáil

Ní thugtar nótaí mínithe sna freagraí uile

Nóta mínithe	Brí
✓	Ceart
——	Earráidí Teanga/Gramadaí
~~~~~	Doiléir
Scéim Mharcála Mhionathruithe (SMM)	Scéim Mharcála Mhionathraithe curtha i bhfeidhm
^	Easnamh
—	Níor freagraíodh an cheist
[...]	Ábhar neamhábhartha
{ ... }	Freagraí tugtha sa teanga mhícheart

Freagraí tugtha sa teanga mhícheart e.g. freagraí as Gaeilge/as Béarla nuair atá an Liotuáinis de dhíth nó freagraí i Liotuáinis nuair atá Ghaeilge/Béarla de dhíth – **bronn 50%** de na marcanna.

ROINN A Léamhthuiscint (100 Marc)

Freagair Léamhthuiscint 1 agus 2

Léamhthuiscint 1 / Pírima užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Kokių būna džinsų? Parašykite **dvi** detales. (1 dalis)

(2 × 2 mharc)

aon **dhá** cheann díobh seo a leanas:

- Šviesiai mėlyni
- Suplyšę per kelius
- Juodi
- Siauri
- Aptempti
- Raudoni
- Žali
- Platėjantys
- Apsmukę
- Puošti „Swarovski“ kristalais
- Margingi leopardo kailio raštais
- Auksiniai
- Su prisiūta prie liemens trumpikių imitacija
- Su klynu vos virš kelių (rytietiški)

(b) Kodėl su pasakotojos kaimyne niekas nedraugavo? (1 dalis)

4 mharc

- Nes ji neturėjo / neturi džinsų

(c) Iš kur anksčiau Lietuvoje žmonės gaudavo džinsų? (1 dalis)

- iš (paslaptingojo) užsienio / Amerikos / Lenkijos, iš turgaus.
- iš (paslaptingojo) užsienio / Amerikos ar Lenkijos
- iš turgaus

6 mharc

3 mharc

3 mharc

(d) Kas yra seni kaip pasaulis ir amžinai jauni kaip Mikas Džageris (Mick Jagger)? Remkitės tekstu. (2 dalis)

4 mharc

ceann ar bith:

- Džinsai
- Levi's
- Wrangler
- Lee

(e) Parašykite žodžio **dievas** moteriškos giminės formą. Remkitės tekstu (2 dalis)

4 mharc

- Deivė

(f) Kodėl pasakotojos tėtis išvažiavo į Ameriką? (2 dalis)

4 mharc

- Norėjo pažiūrėti į spalvotą meną

(g) Kas dèvi indigo spalvos džinsus? Remkitės tekstu. **(3 dalis)**

4 mharc

Ceann ar bith de:

- Pamišę rokeriai, kurie nesensta
- Jon Bon Jovi
- Elvis Presley
- Marlon Brando

Más ó chuid 2 an freagra **(2 dalis)**

- Hary Styles
- Dievas

2 mharc

(h) Raskite ir nurašykite **vieną** tariamosios nuosakos veiksmąžodį. **(3 dalis)**

5 mharc

Ceann ar bith de:

- Galėtų
- Neapsiriktų
- Nutiestų
- Būtų

(i) Kuo nepatikėjo ponios? **(3 dalis)**

5 mharc

Ceann ar bith de:

- Už kiek pirkau
- Džinsų kaina
- Kad suplėšyti džinsai yra nauji, ką tik iš parduotuvės
- Kad džinsai specialiai taip pagaminti (kaip nešioti)

Freagair ceist **(j)** i nGaeilge.

(j) Dar leis an scéalaí, tá níos mó i gceist le péire brístí géine ná péire brístí go díreach. An aontaíonn tú leis sin? Cad dó a seasann brístí géine ina tuairimse? Cad atá speisialta fúthu don scéalaí agus cén fáth? Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra.

Freagair i nGaeilge, dhá phointe, thart ar 50 focal san iomlán. (2 × 5 mharc)

Is féidir le hiarrthóirí aontú nó easaontú ag baint úsáide as na pointí seo a leanas.

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 Marc

Aon **dhá** cheann díobh seo a leanas:

• Saoirse	• Taisteal/turas
• Pearsantacht	• Grá
• Aicme shóisialta níos airde	• Miotaseolaíocht / rúndiamhair
• Stádas ard	• Nasc lena hathair
• Cairdeas	• Fás pearsanta
• An Samhradh	

Léamhthuiscint 2/ Antra užduotis

Atsakykite į klausimus nuo **(a)** iki **(h)** lietuviškai.

(a) Koks yra vienas sėkmingiausių ekologijos projektų Lietuvoje? **(1 dalis)** **4 mharc**

- Taromatų tinklas

(b) Kokio tipo tarą surenka taromatai? Paminėkite **du** taros tipus. **(1 dalis)** **(2 × 2 mharc)**

Aon **dhá** cheann díobh seo a leanas:

- Plastikiniai buteliai
- Stikliniai buteliai
- Skardinės
- Bambaliai

(c) Kokį tikslą pasiekė taromatai Lietuvoje? **(1 dalis)**

5 mharc

- Iš gamtos panaikinti plastikinius butelius, „bambalius“
- Plastmasiniai buteliai nebesimėto kur papuola

(d) Kuo *zero waste* parduotuvės skiriasi nuo tradicinių? **(2 dalis)**

- Jose pirkėjas pats produktus **pasveria, įsipila ir įsideda** į savo **atsineštus** daugkartinio naudojimo indus. **5 mharc**
- Pirkėjas pats produktus pasveria, įsipila ir įsideda **4 mharc**
- Pirkėjas atsineša savo tarą ir maišelius **4 mharc**
- Pasveria **3 mharc**
- Įsideda **3 mharc**
- Įsipila **3 mharc**

(e) Specialistų nuomone *zero waste* parduotuvės turi ateitį. **(2 dalis)** **4 mharc**

- Teisingai

(f) Kas gali padėti spręsti *zero waste* parduotuvių higienos problemą? **(2 dalis)** **5 mharc**

ceann ar bith:

- Technologijos, kurios juda į priekį **5 mharc**
- Naujo dizaino pakuotės **5 mharc**
- Maisto dėžutės **3 mharc**
- Daugkartinio naudojimo buteliai **3 mharc**

(g) Ką ūkininkas Alfonsas Stankus padarė, kai savo pievoje rado lizdą su kiaušiniais?
(3 dalis) **4 mharc**

Ceann amháin díobh seo:

- Sureagavo jautriai
- Pradėjo domėtis kaip galima sugyventi su gamta
- Kaip gyventi ir netrukdyti gamtai
- Kaip nepažudyti gamtos

(h) Raskite ir nurašykite žodį, kuris reiškia pinigus, mokamus įstatymo nustatyta tvarka. **(3 dalis)**

- Išmoka **5 mharc**

Svarbu:

- *išmokas iš valstybės* **4 mharc**
- Jei nurašytas visas sakinytis, bet jame yra žodis *išmoka* **2 mharc**

(i) Kodėl ūkininkai dalyvauja paukščių gelbėjimo programoje? Paminėkite **dvi** priežastis.

(3 dalis) **(2 × 2 mharc)**

aon **dhá** cheann díobh seo a leanas:

- svarbu ne tik pinigai, bet ir vertybės
- saugo paukščių populiaciją
- nori, kad paukščiai užaugintų savo vaikus
- jaučia gamtos ritmą
- kas dalyvauja gauna išmokas

Freagair ceisteanna **(j)** agus **(k)** i mBéarla.

(j) Bíodh is go bhfuil roinnt tionscadal éiceolaíoch rathúil ann sa Liotuáin cheana féin, táthar i mbun cinn eile a mheas. Déan é a phlé. Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra. **5 mharc**

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 Marc

Candidates **Ní mór** d'iarrthóirí aon cheann de na sonraí seo a leanas *a phlé* agus a dtuairim féin a thabhairt maidir le tionscadal amháin ar a laghad.

- Tionscadail éiceolaíochta rathúla: meaisíní do phlaisteach / buidéil ghloine agus cannaí / tionscadal caomhnaithe éan
- Tionscadail atá á meas: siopaí um dhíothú dramhaíola / meaisíní do chartáin Tetra Pak

Mura dtugtar tuairim, bronn **3 mharc**.

(k) Cén dóigh a mbíonn na tionscadail éiceolaíochta seo ag brath ar aigne shóisialta daoine, ar a bhfeasacht agus ar a luachanna? Déan é a phlé. Bíodh tagairtí don téacs agat mar thacaíocht le do fhreagra. **5 mharc**

Gan aon tagairt don téacs – lúide 1 Marc

- ní mór do dhaoine a bheith ar an eolas faoin tionscadal agus a bheith comhlíontach leis le go mbeidh sé rathúil
- ní mór do dhaoine a bheith feasach faoi rithim an nádúir
- bíonn tairbhí ann don dá thaobh má tá teacht le chéile maith acu: an nádúr agus an duine
- ba cheart go mbeadh sé nádúrtha cúram a ghlacadh as éiceolaíocht
- deontais rialtais

Mura dtugtar tuairim, bronn **3 mharc**.

ROINN B: OBAIR SCRÍOFA (80 marc)

Marcáil *an t-ábhar* agus *teanga / friotal* astu féin

- Tabhair marcanna don **ábhar** ar dtús; Ní bhronntar aon mharcanna ar fhaisnéis/ábhar nach mbaineann le hábhar.
- Bain úsáid as lúibíní cearnóga chun ábhar neamhábharta a chur i leataobh [...]; ná bíodh sé san áireamh agus an teanga á meas.
- Ní bhronnfar aon mharc ar theanga sa chás go bhfuil freagraí go hiomlán neamhábharta nó gan aon ábhar fiúntach a bheith iontu.
- Agus an teanga á marcáil, glac le peirspictíocht dhomhanda den teanga chun obair an iarrthóra a shuí sa chatagóir is feiliúnaí.

CREAT MARCÁLA

Ábhar agus Cumarsáid	C. 3 agus 4 15 mharc	C. 5 10 marc
BARR - Cuirtear an tasc/na tascanna i gcrích go maith nó go sármhaith - Ardleibhéal comhleanúnachais téacs - Argóinteacht shoiléir - An tasc cumarsáide críochnaithe go hiomlán - Gan aon/mórán ábhar neamhábhartha - Gan mórán botúin sa tsainréim teanga	11 – 15	8 – 10
LÁR - Cuirtear an tasc i gcrích go sásúil - Leibhéal réasúnta comhleanúnachais téacs - Argóinteacht réasúnta shoiléir - An tasc cumarsáide críochnaithe beagnach go hiomlán - Roinnt ábhar neamhábhartha - Gan mórán botún sa tsainréim teanga	6 – 10	4 – 7
BUN - Ar éigin gur baineadh amach an tasc/na tascanna, nó níor baineadh amach ar chor ar bith iad - Easpa comhleanúnachais téacs - Níl an argóinteacht soiléir i gcónaí, nó tá sí doiléir - Ar éigin go ndearnadh an tasc cumarsáide, nó ní dhearna ar bith é - Cuid mhór ábhar neamhábhartha - Botúin sa tsainréim teanga	0 – 5	0 – 3
Teanga	C. 3 agus 4 15 mharc	C. 5 10 marc
BARR - Raon an-mhaith foclóra, úsáid bainte as focail agus nathanna cuí - Deirí briathra, aimsirí agus aontuithe beagnach i gcónaí ceart - An ghramadach ceart go ginearálta, tuisil beagnach i gcónaí ceart - Níl ach corrbhotún litrithe, leibhéal maith cruinnis i bhfoirmiú focail - An phoncaíocht beagnach i gcónaí ceart - Cumadh beagnach gach abairt ar bhealach soiléir agus loighiciúil, agus an chiall soiléir.	11 – 15	8 – 10
LÁR - Úsáid réasúnta maith bainte as an bhfoclóir, dóthanach agus cuí go ginearálta, úsáideadh roinnt nathanna - Deirí briathra, aimsirí agus aontuithe ceart níos minicí ná a mhalairt - Mionearráidí gramadaí, na tuisil ceart go ginearálta - Ar a laghad leath de na focail litrithe i gceart, corrbhotún le foirmiú focail - Tugadh aird mhaith don phoncaíocht - Cumadh an chuid is mó de na habairtí ar bhealach soiléir agus loighiciúil, agus an chiall soiléir.	6 – 10	4 – 7
BUN - Focloir an-lag, agus d'fhéadfadh focail ón mBéarla a bheith ann, agus trasnaíocht ó chomhréir an Bhéarla, aistriúchán díreach ón mBéarla le braith - An chuid is mó de deirí briathra, aimsirí agus aontuithe mícheart - Drochbhotúin gramadaí, na tuisil mícheart den chuid is mó - An chuid is mó de na focail mílitrithe, foirmiú focail mícheart - Níor tugadh aird mhaith don phoncaíocht - Cumadh an chuid is mó de na habairtí ar bhealach doiléir agus míloighiciúil, agus an chiall doiléir.	0 – 5	0 – 3

Triail Chluastuisceana (100 Marc)

Breathnuithe ginearálta:

1. Glac le múnla ar bith a chuireann an faisnéis atá á lorg in iúl
2. Glac le haimsir nó tuiseal ar bith
3. Mílitriú tromchúiseach - **lúide 2 Mharc**

Roinn A (25 marc)

Freagair na ceisteanna i **Liotuáinis**.

1. (a) Kur buvo Linas?

- Mokslo ir technologijų parodoje **4 mharc**
- Mokslo parodoje **3 mharc**
- Technologijų parodoje **3 mharc**
- Parodoje **2 mharc**

(b) Kuo ypatingas robotas Ažuolas? **5 mharc**

Ceann ar bith de:

- Kalba lietuviškai
- Su juo galima bendrauti lietuviškai

2. (a) Kas Marijai yra Eglė ir Jonas? **(2 x 2 mharc)**

- Eglė – sesuo, sesė
- Jonas – pusbrolis

Brolis – **no marks** awarded

(b) Kodėl Linas seniai nori apsilankyti kavinėje? **(2 x 2 mharc)**

- Nes kavinė **naujai** atidaryta ir **jaunimas** ją mėgsta
- Nes kavinė nauja/naujai atidaryta **2 mharc**
- Nes jaunimas ją mėgsta **2 mharc**

3. (a) Kiek kainuoja kava? **4 mharc**

- 2.50
- Du eurai penkiasdešimt

(b) Kur Linas nori nusifotografuoti?

- Prie grafičių (išmargintos) sienos **4 mharc**
- Prie sienos **3 mharc**
- Prie grafičių **3 mharc**

Roinn B - 20 marc

Freagair na ceisteanna i **Liotuáinis**.

1. (a) Kuriame amžiuje gyveno Tadas Blinda? **3 mharc**

19 amžiuje / devynioliktame amžiuje / XIXa.

- (b) Ką sužinome apie Tado Blindos šeimą? Parašykite **dvi** detales. **(2 x 2 mharc)**

Aon **dhá** cheann díobh seo a leanas:

- Tėvai valdė didelį ūkį
- Žmona Barbora
- 3 dukterys

- (c) Kaip Blinda padėdavo vargšams?

- Duodavo pinigų ir **nupirkdavo** maisto **(2 x 2 mharc)**
- Duodavo pinigų **2 mharc**
- Nupirkdavo maisto **2 mharc**

2. (a) Ką sužinome apie Tado Blindos išvaizdą? **(3 x 2 mharc)**

- Aukštas, stiprus ir gražus

- (b) Kas buvo Tadas Blinda?

- Arklių vagis **3 mharc**

Roinn C - (25 marc)

Freagair na ceisteanna i **nGaeilge**.

1. (a) Cé a spreag Inga chun iascaireacht a dhéanamh? Tabhair **dhá** shonra. **(2 x 2 mharc)**

- Athair / daidí / daid
- Seanathair / daideo

- (b) Cén cur síos a dhéanann Inga ar an iascaireacht? Tabhair **dhá** shonra. **(2 x 3 mharc)**

Aon dhá cheann díobh seo a leanas:

- Suaimhneas a ghlacadh
- Caitheamh Aimsire
- Spórt
- Cruthaitheacht

- (c) Cén moladh atá ag Inga do thosaitheoirí faoin iascaireacht? (2 x 2 mharc)
- Ceannaigh slat / trealamh maith agus ceannaigh éadaí oiriúnacha 4 mharc
  - Ceannaigh slat maith 2 mharc
  - Ceannaigh éadaí oiriúnacha 2 mharc
2. (a) Cén post atá ag Martynas? 3 mharc
- Speisialtóir Teicneolaíochta Faisnéise
- (b) Is traidisiún í an bheachaireacht i dteaghlach Martynas. 4 mharc
- Bréagach
- (c) Cár fhoghlaím Martynas an bheachaireacht?
- Ag sráidbhaile/feirm a sheanmháthair 4 mharc
  - Amuigh faoin tuath 3 mharc
  - Sráidbhaile 3 mharc
  - Ag feirm 3 mharc
  - Ag teach a sheanmháthair 2 mharc

Roinn D - 15 marc

Freagair na ceisteanna i nGaeilge.

1. Cén séasúr a luaitear sa téacs? 4 mharc
- Samhradh
2. Níor léitheoir díograiseach é Tomas Dirgèla. 3 mharc
- Fíor
3. (a) Céard a fuair Tomas Dirgèla amach faoi léitheoireacht ina dhiaidh sin? 4 mharc
- Go dtugann léitheoireacht pléisiúr / taitneamh / sástacht
- (b) Cad a thaitin le Tomas Dirgèla faoi leabharlanna agus é ina pháiste? Tabhair sonraí amháin. 4 mharc

Ceann ar bith de:

- Ag siúl sna pasáistí / na seilfeanna leabhar
- 5 leabhar a thógáil agus iad a thabhairt ar ais ar an lá céanna

Roinn E - (15 marc)

Freagair na ceisteanna i nGaeilge.

Mír 1

1. (a) Is taighdeoir fisice í Meda Surdokaitè. **3 mharc**

- Bréagach

(b) Cabhróidh taighde Meda le rud éigin a dhéanamh. Cén rud? Tabhair sonra **amháin**.

ceann ar bith: **4 mharc**

- Bruscar micreaplaisteach san aigéin a laghdú / a íosmhéadú
- Galair/tinnis thromchúiseacha a chóireáil
- Saol níos éiceolaíocha a chruthú

Mír 2

2. (a) Cé mhéad ama a chaith Rimantas ag piocadh muisiriún? **4 mharc**

Ceann ar bith de:

- Leathuair
- 30 nóiméad / tríocha nóiméad

(b) Cá bhfásann muisiriúin, dar le Rimantas? **4 mharc**

Ceann ar bith de:

- In aice le bóithre **4 mharc**
- Sa phortach móna **4 mharc**
- San fhoraois / sa choill **2 mharc**

AGUISÍN 1

Scéim Mharcála Mhionathruithe

Cuirtear scéim mharcála mhionathraithe i bhfeidhm ar an obair a chuireann iarrthóirí isteach ar deonaíodh ceann amháin nó níos mó de na socruithe seo a leanas dóibh:

- Úsáid gairis taifeadta ar bhonn deacracht foghlama
- Úsáid gairis taifeadta ar bhonn deacracht fhisiciúil
- Úsáid próiseálaí focal guthbheoite
- Úsáid próiseálaí focal ar bhonn deacracht foghlama amháin (ríomhaire a bhfuil an seiceálaí litrithe agus gramadaí cumasaithe / díchumasaithe)
- Úsáid scríobhaí
- Tarscaoileadh maidir le litriú agus gramadach

Maidir le scrúdú Liotuáinis na hArdteistiméireachta, Ardleibhéil, **ciallaíonn sé sin nach ngearrfar pionós ar bhotúin litrithe ná ar ghnéithe gramadaí a bhaineann le litriú**. Ní mór do na freagraí, mar sin féin, a bheith intuigthe le go mbronnfar na marcanna ar fad. Sa chás go bhfuil tarscaoileadh bronnata maidir le litriú agus gramadach, bunófar an marc a bhronnfar laistigh de chatagóir ar an **bhfoclóir** amháin.

Scríobhfaidh an scrúdaitheoir SMM i bhFeidhm ar éadan na scripte.

Litriú agus aicinn mhíchearta: ná cuir líne faoi fhocail nach bhfuil litrithe i gceart, ná faoi fhocail ina bhfuil aicinn ar lár / aicinn mhíchearta, fiú má chuireann sé as d'fhuaimniú an fhocail.

AGUISÍN 2

SCRIPT CD

Roinn A

Linas: Labas Marija. Kaip smagu tave matyti!

Marija: Labas, Linai, kaip laikaisi?

Linas: Puikiai, kaip tu?

Marija: Gerai, ačiū. Kur eini?

Linas: Buvau Mokslo ir technologijų parodoje.

Marija: Kaip įdomu? Ką matei?

Linas: Mačiau robotą Ažuolą su kuriuo galima bendrauti lietuviškai. O kur tu eini?

Marija: Einu susitikti su sese Egle ir pusbroliu Jonu. Gal norėtum prisijungti? Rodos, jūs dar nebuvote susitikę.

Linas: Ne, nebuvome. Kaip tik turiu laisvo laiko, tikrai norėčiau susipažinti. Kur susitinkat?

Marija: Kavinėje „Prie tilto“. Ji čia pat.

Linas: Labai gerai, nes jau seniai noriu apsilankyti šioje kavinėje. Girdėjau, kad naujai atidaryta ir jaunimas ją mėgsta.

Marija: Taip, visai neseniai atsidarė. Vakare pakviečiami jauni atlikėjai, kurie gali pademonstruoti savo talentus. Bet man labiausiai patinka, kad ten yra nebrangi kava. Tik du eurai penkiasdešimt.

Linas: Tikrai? O gal ir kokiam nors koncerte buvai?

Marija: Taip, buvau repo grupės „Rūsų“ koncerte. Tai mano mokyklos grupė. Labai patiko. Grojo mano bendraklasiai.

Linas: Puiku. Dar draugai man pasakojo apie grafičiais išmargintą sieną. Norėčiau prie jos nusifotografuoti ir įsikelti į savo socialinius tinklus.

Marija: Būtent prie tos sienos ir rezervavau staliuką. Einam.

Linas: O, žiūrėk, ar tik ne Jonas su Egle jau laukia.

Roinn B

Retas kuris nėra girdėjęs apie Tada Blindą, devyniolikto amžiaus plėšiką. Jo tėvai valdė didelį ūkį, kurį padovanojo Blindai kai jam suėjo dvidešimt vieneri. Tadas Blinda susituokė su aštuoniolikmete mergina Barbora ir susilaukė trijų dukterų. Ūkininkauti nenorėjo. Ūkį nuomojo kitiems, o pats su bendraminčiais plėšikavo. Pasak legendos, Blinda ir jo gauja niekuomet neplėšdavo vargšų, priešingai - padėdavo jiems: duodavo pinigų, nupirkdavo maisto.

Blinda buvo aukštas, stiprus ir gražus vyras. Jo gauja daugiausia vogdavo arklius: kuriuos pelningai parduodavo. O arklių vagystė tuo metu buvo vienas didžiausių nusikaltimų. Blinda padarė ne vieną blogą darbėlį, galiausiai buvo pagautas ir nubaustas. Bet legenda byloja, kad Blinda buvo ne plėšikas, o svieto lygintojas, iš turtuolių atimdavo, o vargšams duodavo.

Roinn C

Žurnalistė: Sveiki, esu Radijo laidos „Laisvalaikis“ vedėja. Ar galiu užduoti keletą klausimų?

Inga: Sveiki, taip.

Martynas: Laba diena, žinoma.

Žurnalistė: Koks jūsų mėgstamiausias laisvalaikio užsiėmimas?

Inga: Žvejyba.

Žurnalistė: Oho... Kaip susidomėjote žvejyba?

Inga: Kiek save pamenu, mūsų namuose visada sukdavosi kalbos apie žvejybą. Tėtis su seneliu vien tik apie tai ir kalbėdavo. Manau, kad augant tokioje aplinkoje negalėjau nežvejoti.

Žurnalistė: Kas jums yra žvejyba?

Inga: Žvejyba tai ... ir atsipalaidavimas, ir sportas, kai nori pagauti daugiau žuvies nei draugai, ir kūryba, kai sugalvoji pasigaminti kibiausių blizgę.

Žurnalistė: Ir pabaigai, galbūt turite patarimų pradedantiems žvejams?

Inga: Linkiu nusipirkti gerą meškerę ir tinkamus rūbus. Šitas hobis pats šaunias!

Žurnalistė: O jūs ką veikiate laisvalaikiu?

Martynas: Auginu bites.

Žurnalistė: O kodėl bites?

Martynas: Didelę mano gyvenimo dalį užima darbas Informacinių technologijų srityje, o bitininkystė suteikia balanso, atsveria ilgas valandas, praleistas prie kompiuterio.

Žurnalistė: Ar tai jūsų šeimos tradicija?

Martynas: Deja, ne. Nesu tas bitininkas, kuris tęstų tėvų ar senelių tradicijas.

Žurnalistė: O kokia buvo pradžia?

Martynas: Prie bitininkystės pirmą kartą prisiliečiau būdamas paauglys. Pas močiutę kaime, į obelį atskrido bičių spiečius, tad nusprendėme jį susemti. Kaime kaip tik buvo bitininkas, kuris paskolino mums avilį, o vėliau aš iš jo pasimokiau bitininko darbo.

Žurnalistė: Ačiū už pokalbį.

Roinn D

Vasara – tai ne tik puikus metas leisti laiką su draugais, bet ir aplankyti magišką knygų pasaulį. Ir nors tikrai ne kiekvienas mėgsta skaityti, vaikų mylimas rašytojas Tomas Dirgėla net nusistačiusiems prieš skaitymą turi ką pasakyti.

Nebuvau didelis skaitovas – skaičiau tik tai, ką mokykloje užduodavo. Vis dėlto, viskas pasikeitė po šeštos klasės, kai į rankas pakliuvo Astridos Lindgren knyga „Kalio Bliumkvisto nuotyčiai“. Prisimenu, kad per Kalėdas laukiau ne dovanų, o kaip Kalį Bliumkvistą rodys per televiziją.

Vėliau susidomėjau detektyvais – patiko ne tik žaisti, žiūrėti serialus ir filmus, bet ir skaityti. Tada pamačiau, kad skaitymas teikia malonumą. Nepriskiriu savęs vaikams, kuriems patiko knygos, bet vaikystėje mėgau lankytis bibliotekose – pasiimdavau penkias knygas ir tą pačią dieną grąžindavau. Tiesiog patiko pats veiksmas, kai vaikštai tarp lentynų.

Roinn E

Lietuvė Meda Surdokaitė laimėjo pirmąją vietą Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurse Nyderlanduose! Meda pristatė chemijos srities tyrimą. Jos išradimas padės saugoti vandenynus nuo mikroplastikų, gydyti sunkias ligas ir kurti ekologiškesnę kasdienybę. Konkurse šiemet dalyvavo jaunieji mokslininkai iš 33 šalių – ne tik iš Europos, bet ir iš Šiaurės Amerikos bei Artimųjų Rytų.

Pats metas skubėti į miškus – kur jau galima rasti grybų. Grybautojas Rimantas dalijasi įspūdžiais: „Vakar pusvalandžiui nuėjau į mišką. Voveraitės smulkios, dar ne visas galima rinkti. Tai vadinamieji kelio grybai, jie auga netoli kelių, o miško samanose jų dar nedaug. Tačiau šeimai pietums grybų pririnkau.“

